

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 28.

10de juli 1892.

18de aarg.

Om Høddbenet.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. I pakker til en adresse paa over 5 eksp. leveres det for 40 cents, og over 25 eksp. for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Bibelhistoriske spørgsmål.

(Over det nye testamente.)

Svar paa disse spørgsmål vil børnene finde ved at læse sin bibelhistorie (Bogt). Om stebernes belliggenhed, se fortet bag i bogen. Det tal, som staar foran spørgsmaalene, svarer til det stykke i bibelhistorien, hvorover der tales heres.

105.

Var der nogen af Herrens apostler, som oplevede Jerusalems forstyrrelse? Hvor gammel blev apostelen Johannes? Døde han martyrdøden? Hvor døde han? Hvor var Gjesus? (Se paa kartet bag i bogen.) Var der flere apostler, som døde paa jettefeng? Men maatte ikke Johannes ogsaa lide for Kristi skyld, selv om han ikke blev martyr? Hvorhen blev han forvist? Hvor er øen Patmos? Hvilket navn har man givet Johannes? Er der nogen anden apostel, som ogsaa har faaet et tilnavn? Hvad har man kaldet Paulus? Hvorfor tror du man har kaldet Johannes „kjerlighedens apostel“? Hvad fortælles der om ham? Hvad var det altsaa, han især vilde lægges de kristne paa hjerte? Men er da ikke troen det vigtigste i kristendommen? Hvorfor sagde da Johannes til de kristne, at de skulde elske hverandre? (Læs Joh. ev. 13, 34, 35.)

106.

Hvormange skrifter indeholder det nye testamente? Af hvem er disse skrevne? Hvilke er de første skrifter? I hvilken orden har vi disse evangelier? Var alle de mænd, som har skrevet evangelierne, apostler? Hvem af dem var ikke? Hvis discipel var Markus? Og Lukas? Hvilket er det næste skrift i det nye testamente? Hvem har skrevet det?

Hvor mange breve har Paulus skrevet? Kan du nævne disse? Er brevet til romerne skrevet til hele det romerske folk, som vi har læst om? Til hvem er det da skrevet? End brevene til forintierne? Hvor er Korint? Hvor boede galaterne? Gjeserne? Filipenserne? Kolosenserne? Tessalonicenserne? (Se ved disse navne efter paa kartet.) Hvem var Timoteus? Og Titus? Hvor er øen Kreta? Hvem var Filemon? Svar: Filemon var en kristen herre i Kolosae, hvis træal Onesimus var slglet til Rom, hvor Paulus traf ham, og hvor han blev en kristen. Paulus sender ham tilbage og sender med ham dette brev.

Hvem har skrevet brevet til hebræerne? Hvilke

andre apostler har skrevet breve, som vi har opbevarede i bibelen? Hvormange har Jakob skrevet? Peter? Johannes? Judas?

Hvilket er det sidste skrift i bibelen? Hvad indeholder det? Hvor var Johannes, da han havde det syn?

Smørjomfruen.

(Med billede.)

Hver, som har været i den tyffe by Zerbst, vil have hørt tale om „smørjomfruen“. Den kvinde, som har faaet dette navn, er vistnok død for lang tid siden; men de brave borgere i Zerbst vil aldrig glemme hende, og hendes mindesmerke staar ogsaa hugget i sten paa byens torv som et minde for de kommende slegter.

Men hvad menes da med dette besynderlige navn „smørjomfruen“? Ja, det er derom, vi nu vil fortælle.

I gamle dage viste ofte de magthabende den største vilkaarlighed og hensynsløshed lige overfor sine undergivne, og dette var ikke alene tilfældet med fyrsterne, men ogsaa med byraadene, som havde magten i de enkelte stæder. Tusender maatte lide uret, fordi nogle enkelte herrer misbrugte sin høie stilling og blot tænkte paa sin egen fordel.

Saaledes var ogsaa i det 16de aarhundrede tilfældet med byraadet i Zerbst; de fleste medlemmer af dette var kjøbmænd, og saa fandt de for sin egen fordels skyld paa en besynderlig lov med hensyn til handelen med smør. Bønderne skulde ikke længere ligesom før faa lov at falbyde sit smør paa torvet; byens indbaanere skulde for fremtiden købe denne nødvendighedsartikel hos kjøbmændene, og bønderne maatte ikke sælge smør nærmere byen end en halv mil fra dennes porte. De stakkels folk i Zerbst blev saaledes nødt til enten at betale de usorstemmet høie priser, som kjøbmændene forlangte for sine ofte flette varer, eller vandre den lange vei ud paa landet for at faa friff vare for en rimelig pris.

Kjøbmændene var naturligvis fornøiede over dette; men ellers i byen herskede der den største forbitrelse over denne nye lovbestemmelse, og gjentagne gange stode der meget uhyggelige optrind i den anledning. Vovede en eller anden stakkels bondedone at bringe sit smør til byen, og dette blev opdaget af retsbetjentene, blev hun ilagt store bøder derfor af byens raad; for første gangs overtrædelse var bøden 4 gylden, for anden gangs 8 gylden, for tredje gangs 16 gylden o. s. v. Saa ofte saadant indtraf, opflammedes paany borgernes forbitrelse over den urimelige bestemmelse.

Se der er atter et opløb! Det er igjen en stakkels bondedone, som bliver slæbt til raadhuset. Det er allerede tredje gang, at man har grebet hende i at falskbyde smør i byen. Og denne gang vil det gaa hende galt. Hun vil blive puttet op i raadhusets taarn og stængt inde bag jerngitteret deroppe, indtil der kommer nogen, som vil løsekjøbe hende; thi hvorledes skulde hun, en stakkels fattig enke, som blot eiede en eneste ko, kunne betale den høie bod?

Den stakkels kone staar foran retsfrankterne. Skjælvende maa hun tilstaa, at hun er skyldig; under lydellig hulken hører hun dommen blive affagt, og det er, som om hun vil synke om — men, da optræder i rette øieblik en reddende stikkelse; det er en kvinde, som uforsærdet træder ud af den ophidsede tilskuerfære og nærmer sig rettens bord.

Martha er den smukke kvindes navn. Hvor tilbageholdende hun end ellers af naturen var, saa lader hun sig i dette øieblik ikke skræmme, og modig hører hun sige:

„Hr. dommer! Den stakkels kone kan aldrig komme til at betale denne sum. Det er sandt, at hun har gjort galt; thi man skal adlyde øvrigheden; men hun er en fattig kone, og J maa ikke kaste hende i taarnet.“

Den omstaaende mængde, som tidligere med bansteligbed havde lagt skjul paa sin

misfornøielse, kunde nu ikke længere holde sig. Rundt om hørtes høie bifaldsraab.

„Saa skal det være!“ — „Hun har hjertet paa rette sted!“ lød det fra mængden, og midt i larmen hørtes en stor, sterk smed udbryde med kraftig stemme:

„Alle byens borgere bliver idag gjorde tilskamme af jomfru Martha; hvad ikke en eneste mand har vobet, det vover en svag kvinde. Men“ — her hævede han sin stemme endnu mere, og alles øine rettedes mod ham — „det maa blive anderledes. Hør, godtfolk, vi vil ikke længere finde os i dette; lad baade borgermester og byraad og hele kjøbmandskabet tilfammen sige, hvad de vil, ingen skal længere kunne hindre os i at faa kjøbt vort smør paa torvet som i gamle dage!“

„Stille!“ raabte dommeren, purpurrød af harme. Han maatte byde det samme baade to og tre gange og vilde tilsidst lade den frække smed kaste ud; men heldigvis stilledede larmen, før han behøvede at gaa saavidt. Jomfru Martha benyttede dette øieblik og sagde, henvendt til dommeren:

„Nei, hr. dommer! De maa denne gang lade naade gaa for ret og ikke føre den stakkels enke i taarnet, og vil De ikke lade det være paa anden maade, saa lad mig straks paa stedet betale bøden for hende. Sig mig, hvor stor den er.“

Dommeren maalte pigen med et halvt foragteligt og halvt forbausset blik.

„To og tredive gylden!“

„Se her er de“, var svaret, og under mængdens bifaldsmumlen lagde hun pengene paa bordet.

Men hun var endnu ikke færdig.

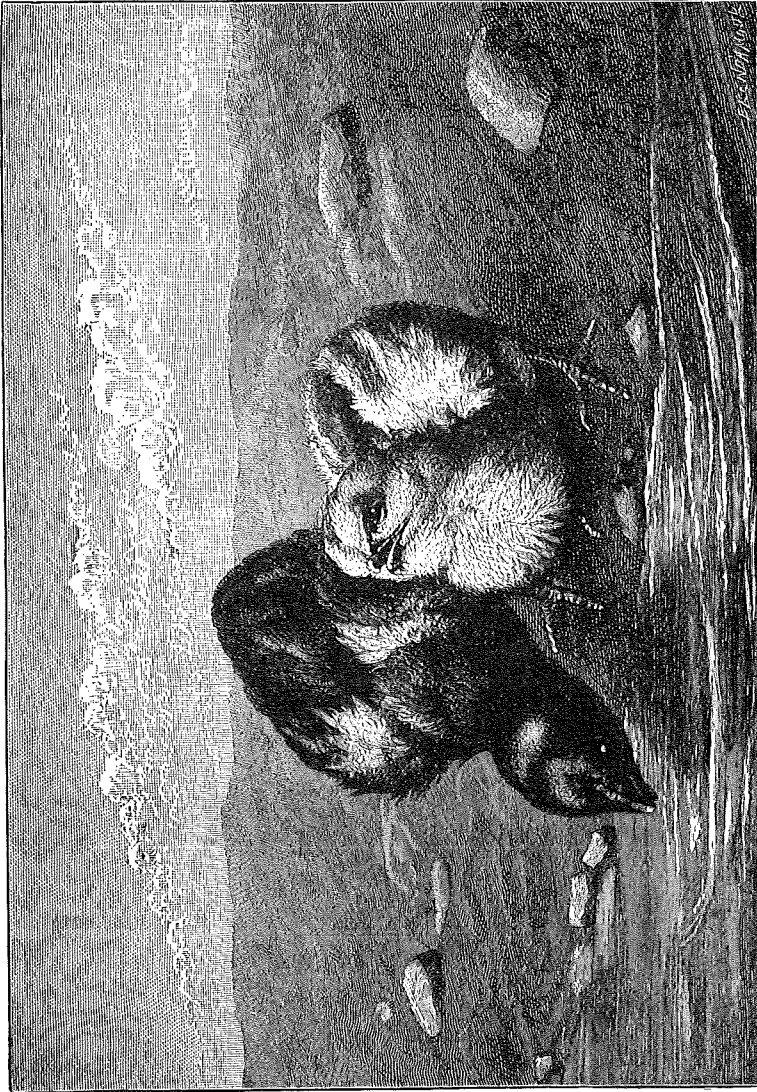
„Tillader De, strenge dommer, at jeg endnu fremkommer med nogle ord?“

Ødet hun sagde dette, vinkede hun til sin søster, som stod henne ved døren til retsalsalen, talte hurtig nogle ord med hende og stillede sig saa atter ved det grønne bord.

Alle var spændte paa, hvad det var, hun nu vilde, og ikke mindst dommeren og raadet.

Smørjornfruen.

Kørlige smaa fugle.

Med halvhøi stemme tiltalte Martha de fornemme herrer saaledes:

„Høiærværdige herrer! I ved, hvor misfornøiede byens borgere er med det vise raads bestemmelse om, at bønderne ikke har lov til at sælge smør nærmere byen end en halv mil.“

„Ja, ja, ja“, hørtes der fra alle kanter.

„Skulde det da ikke være muligt, at sagen kunde ordnes saa, at det atter bliver som i gamle dage?“

„Nei aldrig“, svarede dommeren i en barsk tone, „hvis det skulde ske, maatte hvert skridt i hin halve mil betales med en gylde.“

„Høie herre“, svarede Martha rast og bestemt, „er dette Deres fulde alvor?“

„Ja, det er det.“

„Er ogsaa raadet enig med Dem heri?“

„Ja, hvorfor skulde det ikke være det?“

Martha traadte atter hen til sin søster, og de to hviskede en stund sammen.

„Gr. dommer“, sagde hun derpaa i freidigt tonesald, „for den kjære freds skyld vil jeg og min søster tage eder paa ordet. Vi erklærer os villige til at betale hvert skridt i hin halve mil med en gylde.“

„Ja, saa tager ogsaa jeg eder paa ordet“, svarede dommeren efter nogen betænkning, „men det er vel ikke saa sikkert, at eders gylde vil strække til, er jeg ræd for.“

„Vi er rede idag, om De saa befaler“, sagde pigen, „men først vil jeg have et offentligt dokument, hvori raadet erklærer, at paa det sted, hvor jeg lægger min sidste gylde, skal smørsalget for fremtiden frit og uhindret finde sted. Hvis det er Dem og det høie raad bekendt, saa skal vi fremmøde flokken 3 i eftermiddag paa det gamle smørtorb indenfor porten.“

Den tilstedeværende folkemængde havde under denne forhandling staaet stum af forbauselse; men da Martha tilsidst haand i haand med sin søster forlod salen, brød man ud i den voldsomste jubel. Alle vilde trykke deres haand, og først og fremst den store

smed; men de to piger skyndte sig bort, saa hurtig de kunde.

Lad os nu følge det forunderlige søsterpar for at saa vide, hvem de var. De beboede et fornemt hus, som laa ved torbet, og førte der et stille og tilbagetrukkent liv i gjensidig kjærlighed, rundt om bekyndte for sin opofrende omhu for alle syge og fattige. Der var mere end engang bleven disputeret om, hvor rige de vel kunde være, og da rygtet om det gjorte tilbud spjæ fra hus til hus i byen, sølte de forstrækkede kjøbmænd sig alt andet end vel tilmode, men mere end en svor høit og dyrt, at det var noget dumt tøv altsammen; jomfruerne vilde nok komme til at betænke sig.

Om eftermiddagen var hele byen paa benene, og mange velhavende fruer havde stuet en del guldpenge i lommen, da de gik ud, for i nødsfald at hjælpe til. Da flokken var paa slaget 3, overrakte borgermesteren med et vantro, spottigt smil det forlangte dokument til den unge pige; senere samlede de atter en halv mil udenfor byen, og med dokumentet i haanden tiltraadte senere Martha den lange vei medens søsteren gik ved siden af hende, og for hvert af hendes skridt lagde en gylde ved hendes fodspids. Bagefter kom dommeren, der paa raadets vegne var gaaet ind paa det besynderlige tilbud; ham var det overdraget det besværlige hverv at opsamle guldpengene og lægge dem i en skaal, som retsbetjenterne bar bagefter ham. I begyndelsen tog han det paa en spøgende maade; men han fik snart merke, at det ikke var bare moro; solen brændte, og han svedede voldsomt i sin tunge embedsdragt. Han haabede stadig, at pengeforraadet vilde slippe op, men saa snart en pung var tømt, blev en ny hentet frem.

De kom nærmere byens port, og folkets jubel tiltog samtidig med, at kjøbmændene fyldtes med dyb ærgrelse over, at udsigten til den gode fortjeneste paa smørhandelen

skulde blive af saa kort varighed. Til sidst drog man igjennem porten, og da man endelig stansede paa torvet, hørtes fra alle kanter dundrende hurraraab.

De gode søstre havde selvfølgelig ofret en stor del af sin formue; men de eiede alligevel nok til fremdeles ubekymret at kunne føre den samme simple, beskedne levemaade og tillige hjælpe de fattige og syge. Der fortælles om dem, at de begge døde kort efter hinanden; den ene kunde ikke leve uden den anden. I sit testamente havde de bestemt, at den formue, som de efterlod sig, skulde anvendes til oprettelse af et fattighus i byen; de fattige og nødlidende optog altsaa ligetil det sidste de to ellskelige kvinders tanker.

Men til deres minde er der senere i byen reist dem et mindesmerke af sten, som er kjendt under navnet: Smørjomfru en i Zerbst. Kunstneren har altsaa ladet det blive blot en jomfru; men naar dette klandres, faar man det svar, at det er gjort med hensigt, for derved at antyde, at de to søstre var et hjerte og en sjæl.

Vor faders ur.

Hngang drev en liden strøbelig tømmerflaade ud paa det store hav med otte forkomne, ja næsten døende mennesker. Det var en skibskaptein med syv af hans matroser. Fartøiet var forlist, og med nød og neppe havde de i sidste øieblik reddet sig paa denne lille i hast sammentømrede flaade. I otte døgn havde de drevet om, de var udhungrede af sult, forsmegtende af tørst, forkomne af kulde og væde; de havde tabt mælet, saa de kunde kun hviske til hverandre. Ottende dagen efter saa de endelig et skib langt borte, og med anspændelse af deres sidste kræfter reiste de en aare, hvorpaa de hængte en troie som tegn paa, at her var mennesker i nød — men tegnet blev ikke seet, og skibet forsvandt. Genimod aften, da sjøen

gik høit, og solen var om at gaa ned, saa de igjen et skib langt borte, og paa ny reiste de sit tegn. Nu gjaldt det for alvor om, at det blev seet og det straks; thi solen var nær ved at synke, og de sølte, at natten kunde de ikke overleve. Da tænkte kapteinen i sin nød paa den almægtige Gud og hvissede til sine lidelsesfæller: „Gad os bede!“ Og fra hans bange hjerte steg et suk op til Guds trone. Men i samme time sad føreren paa det skib, de havde seet, oppe paa dækket og læste i sin bibel. Da faldt bogen fra ham, han bukkede sig for at tage den op, og han kom derved til at kaste et blik ud over havet paa den synkende sol, og her saa han det fjerne nødsignal tegne sig paa den glødende skibe — dog kun et sekund; thi i det næste var solen sunken under synskredsen. Men han havde seet nok til at kunne forstaa, hvad det var, og efter en angestfuld time, i hvilken de stakkels skibbrudne allerede troede sig redningsløst fortabte, hørte de aareflagene fra en baad, og kort efter var de alle frelst. Thi vor faders ur gaar ikke feil!

(Kirkebl.)

Tænk paa det, I unge!

En stor mand, som hedte Comenius, klager bitterlig over, at hans barneaar gik hen uden at han lærte noget. „Jeg er en af de mange tusender“, siger han, „som har spildt sit livs vaartid, ungdommens blomstringsaar. Hvorofte, efterat jeg er kommen til bedre indsigt, har ikke mindet om den forspildte tid presset sukke af mit bryst, taarer af mine øine, kummer af mit hjerte! Hvorofte har jeg ikke klaget: Maatte de henrundne aar blive givne mig tilbage!“

Tankeform.

Troen gjør os til kristne, hjærligheden viser, at vi er det.

Hvad er vansteligst? At kjende sig selv. Hvad er let? At mestre andre.

Hvorledes man kan laane bort sine ben.

Hste hører man tale om „at laane sin haand“ til det eller det; men vi vil her fortælle om en gut, som engang laante en anden begge sine ben.

Nogle gutter morede sig en vakker sommerdag med at spille bold i skolens gaardsrum; blandt dem var ogsaa en 11 aar gammel gut, en krøbling med et blegt, magert lidet ansigt. Han hinkede om paa to krykker, men havde selv da vanskelig for at bevæge sig uden hjælp. Det var ikke vanskeligt at forstaa, hvilken lyst han havde til at være med i legen; han syntes ikke at indse, hvor lidet det kunde nytte ham, og hvorledes han blot stod i veien for sine kamerater.

De andre gutter forsøgte venlig at overtale ham til at staa stille og ikke hinke efter bolden; de kom ikke med et ord om, at han var i veien; men de var ræd for, at han skulde komme tilskade.

„Hør nu Frederik!“ raabte tilfaldt en lang gut med spids næse, „du ved jo, at du ikke kan springe. Vær nu ikke saa stuvindt!“

„Lad ham faa gjøre, hvad han vil,“ sagde en liden tyk blaasiet 8 aars gammel

gut, „jeg skal springe i hans stød.“ Og straks stillede han sig ved Frederiks side, og naar det galdt at springe efter bolden, styrtede han som en pil efter den, for om muligt at bringe den til Frederik, forat denne atter kunde slaa eller kaste den.

„Hvis I var i hans stød,“ sagde han, „skulde I nok faa merke, at det ikke er moro aldrig at kunne faa være med.“

Hermed er vor lille fortælling tilende; men se eder omkring i verden, børn, og I vil ofte finde saadanne, som paa en eller anden maade trænger at laane eders ben, eders hænder eller øine. Der er saa fuldt op af gamle trætte ben, hænder og øine og tillige ogsaa mange unge saadanne, der ved sygdom og verk har mistet sin kraft. Pas blot paa: I kan gjøre megen nytte, I som har friske ben, hænder og øine. I kan tjene andre med dem. Om det er for Herrens skyld, I saaledes laaner bort eders øine eller ben, saa vil dog Herren i sin naade lønne eders kjærlighed med sin rige velsignelse.

(Efter sv. Barn. Tidng.)

Oplosning paa billedgaaden i nr. 26.

Du maa aldrig gjøre etornen fortræd.

Billedgaade.

N

r

s

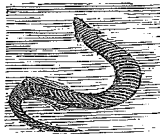
b

i

tef

o vat b

N

de.

